

การพัฒนาการจัดเก็บเอกสารของกองช่างเทศบาลเมืองสิงห์บุรี
อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี

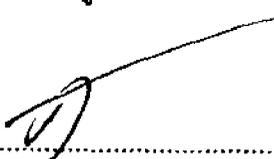
ถาวร มั่นคง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ปีการศึกษา 2551

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

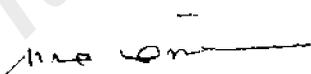
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อนุมัติวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาการจัดเก็บเอกสาร
ของกองช่างเทศบาลเมืองสิงห์บุรี อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี เสนอโดยนายถาวร มั่นคง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา

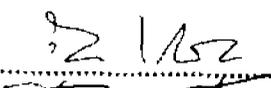

.....รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบัณฑิตศึกษา
(นายตระกูล จันทสุนทร)
วันที่ 24 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2552

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาสัก เตชะจันทร์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชมนาด มั่นสัมฤทธิ์)

.....กรรมการ
(นางกฤษณา หัสสนะ)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ดร.สุพจน์ เกิดสุวรรณ)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาการจัดเก็บเอกสารของกองช่างเทศบาลเมืองสิงห์บุรี อำเภอเมืองจังหวัดสิงห์บุรี
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชมนาด มั่นสัมฤทธิ์ นางกฤษณา หัสสนะ
ชื่อนักศึกษา	ถาวร มั่นคง
สาขา	ยุทธศาสตร์การพัฒนา
ปีการศึกษา	2551

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการจัดเก็บเอกสารของกองช่างเทศบาลเมืองสิงห์บุรี อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี เป็นการวิจัยและพัฒนาโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมที่เน้นการมีส่วนร่วมอย่างสำคัญจากผู้มีส่วนสำคัญคือ พนักงานและลูกจ้างกองช่างเทศบาลเมืองสิงห์บุรี จำนวน 12 คน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายในทุกขั้นตอนของการวิจัยและพัฒนาเริ่มตั้งแต่การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการการพัฒนาการแสวงหาแนวทางและวิธีการพัฒนา การกำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาและการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อพัฒนาการจัดเก็บเอกสาร โดยการสร้างโอกาสให้ทุกฝ่ายมาร่วมกันเรียนรู้ จากการศึกษาปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาในแต่ละขั้นตอนตามความเหมาะสม โดยมีกรอบการวิจัย ใน 4 ด้าน คือ การดำเนินการจัดเก็บเอกสาร การเก็บระหว่างปฏิบัติ การเก็บเมื่อปฏิบัติเสร็จแล้ว และการเก็บไว้เพื่อใช้ในการตรวจสอบ

ผลการวิจัยพบว่า

1. การปฏิบัติงานด้านการจัดเก็บเอกสารของกองช่างเทศบาลเมืองสิงห์บุรียังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ขาดเครื่องมือเครื่องใช้เนื้อที่เก็บเอกสารไม่เพียงพอไม่มีการวางระเบียบปฏิบัติในการจัดเก็บเอกสารที่ชัดเจนทำให้จัดเก็บเอกสารซ้ำซ้อนขาดการวางแผนและกำหนดระยะเวลาในการเก็บและทำลายไม่มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบโดยเฉพาะไม่มีระบบการค้นข้อมูลที่ได้มาตรฐานเจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเข้าใจในระเบียบงานสารบรรณด้านการจัดเก็บเอกสารขาดคู่มือการปฏิบัติงานด้านการจัดเก็บเอกสารไว้ศึกษาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและไม่มีการใช้คอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการจัดเก็บหนังสือราชการ นอกจากนี้ผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานยังให้ความสนใจและเห็นความสำคัญของการจัดเก็บเอกสารน้อยเกินไป

2. แนวทางและวิธีการพัฒนาการจัดเก็บเอกสารของกองช่างเทศบาลเมืองสิงห์บุรี คือ การเพิ่มพูนทักษะและความรู้ความเข้าใจในระเบียบงานสารบรรณด้านการจัดเก็บเอกสารให้กับพนักงานเทศบาลระดับปฏิบัติ โดยให้ผู้บังคับบัญชาสอนงาน การจัดหาคู่มือการปฏิบัติงาน

ด้านการจัดเก็บเอกสารไว้ให้ใช้ศึกษาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน การควบคุมตรวจสอบและรายงานการปฏิบัติงานด้านการจัดเก็บเอกสาร และทดลองใช้คอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการจัดเก็บหนังสือราชการ

3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาการจัดเก็บเอกสารของกองช่างเทศบาลเมืองสิงห์บุรี ที่สำคัญคือ การให้ผู้บังคับบัญชาสอนงาน เพื่อเพิ่มพูนทักษะและความรู้ความเข้าใจในระเบียบงานสารบรรณด้านการจัดเก็บเอกสารให้กับพนักงานเทศบาลระดับผู้ปฏิบัติ และการเสริมกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาจริงผลจากการวิจัยและพัฒนาทำให้พนักงานเทศบาลระดับผู้ปฏิบัติของกองช่างเทศบาลเมืองสิงห์บุรี มีทักษะและความรู้ความเข้าใจในระเบียบงานสารบรรณด้านการพัฒนาการจัดเก็บเอกสารตามกรอบการวิจัยทั้ง 4 ด้าน เพิ่มมากขึ้นสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องตามระเบียบงานสารบรรณ มีการวางระเบียบในการปฏิบัติด้านการจัดเก็บเอกสารมีการทดลองใช้คอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการจัดเก็บหนังสือราชการในบางเรื่อง นำร่อง ซึ่งทำให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมเรียนรู้การทำงานในลักษณะกลุ่มหรือทีมมากขึ้นเป็นไปตามเกณฑ์ดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาที่กำหนดไว้ทุกประการ

Thesis Title	The Development of Filing System of the Division of Public Works, Sing Buri Town Municipality, Mueang District, Sing Buri Province
Thesis Advisors	Asst. Prof. Chommanard Munsumrith Krisna Hussana
Name	Thaworn Munkong
Concentration	Development Strategy
Academic Year	2008

ABSTRACT

The objective of this research was to develop filing system of the division of public works, Sing Buri Town Municipality, Mueang District, Sing Buri Province. This study was the participatory action research which was comprised of 12 officers and employees working at this division and everyone involving in developing a filing system. The research started first studying the present condition, problems, and developmental needs of the filing system. Second, the researcher investigated the ways and methods for the development. Third, the researcher specified the indicators to evaluate the success of development. Last, the researcher ran the document filing activities. The researcher offered the opportunity to every participant in order to effectively learn each process of this operation. The framework emphasized four features: the filing operation, filing while using documents, filing after using documents, as well as document filing for inspection.

The results were as follows:

1. the filing system at Sing Buri Municipality was not as efficient as it should be. This problem resulted from lack of office supplies and places used for keeping all documents. There were no clear instructions so that the documents were filed redundantly. Moreover, there were no plans of the keeping and eliminating period. No officers were specified to be responsible for filing documents. There was no standard filing system. Officers had no knowledge about the filing system. It did not have the filing manuals and they did not use computers to assist the filing system. Finally, the management did not pay attention to this action.

2. one way to develop the filing system is to provide a filing manual to officers in order to increase their knowledge and improve their filing. Also, the division should examine and report the results of filing. Finally, it should use computers for recording governmental files.

3. the strategy to develop the filing system was that the leaders had to coach officers in order to improve their skills and increase their knowledge. In addition, they should support officers to have the learning process through the real activities. Based on the mentioned results of the development, the municipality officers had more knowledge of the filing system according to the research framework. They were able to write and follow the filing instructions correctly. Computers were tried to help filing some governmental documents. From the aforementioned strategies, they increased officers' participation in working as a team which follows all developmental indicators.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือแนะนำอย่างดีจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชมนาด มั่นสัมฤทธิ์ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาสัก เตชะขันหมาก ประธานสาขาพุทธศาสตร์การพัฒนา ที่ได้สละเวลา ให้คำปรึกษาตรวจสอบ แนะนำแนวทางที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณอย่างสูงด้วยความเคารพยิ่งไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณนายไสวรินทร์ ศรีธานี นายกเทศมนตรีเมืองสิงห์บุรี นางกฤษณา หัสสนะ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และนายธีระเดช บางสมบุญ ปลัดเทศบาลเมืองสิงห์บุรี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้สนับสนุนช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างดี

ท้ายนี้ ขอขอบคุณพนักงานเทศบาลกองช่างเมืองสิงห์บุรีทุกท่านซึ่งเป็นผู้มีส่วนสำคัญในการพัฒนาการจัดเก็บเอกสารของกองช่างเทศบาลเมืองสิงห์บุรี ที่ได้ให้ความร่วมมือในการวิจัยและพัฒนาครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ถาวร มั่นคง

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย.....	1
คำถามการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
วิธีดำเนินการวิจัยและพัฒนา.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
กองช่างเทศบาลเมืองสิงห์บุรี.....	8
ความรู้การเก็บเอกสาร.....	15
ความหมายของเอกสาร.....	15
ความสำคัญของการเก็บเอกสาร.....	16
หนังสือราชการ.....	17
การเก็บหนังสือราชการ.....	19
การรักษาหนังสือราชการ.....	22
ปัญหาของงานเอกสาร.....	23
แนวทางแก้ไขปัญหาการจัดเก็บเอกสาร.....	26
การปรับปรุงระบบการจัดเก็บเอกสาร.....	27
ความสัมพันธ์ของการจัดเก็บเอกสารและประสิทธิภาพในการทำงาน	29
การสอนงาน	30
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนา.....	41
การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action	
Research: PAR).....	47
บทที่ 3 สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการพัฒนาการจัดเก็บเอกสาร	
ของกองช่างเทศบาลเมืองสิงห์บุรี.....	53
คำถามการวิจัย.....	53
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	53

	หน้า
บทที่ 3 (ต่อ)	
สภาพปัจจุบันของการจัดเก็บเอกสารของกองช่างเทศบาลเมืองสิงห์บุรี	62
ปัญหาและความต้องการการพัฒนาการจัดเก็บเอกสารของกองช่างเทศบาลเมืองสิงห์บุรี.....	76
บทที่ 4	
แนวทางและวิธีการพัฒนา และดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนา พัฒนาการจัดเก็บเอกสารของกองช่างเทศบาลเมืองสิงห์บุรี.....	88
คำถามการวิจัย.....	88
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	88
วิธีดำเนินการวิจัย.....	89
แนวทางและวิธีการพัฒนา และดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการ พัฒนาการจัดเก็บเอกสารของกองช่างเทศบาลเมืองสิงห์บุรี อำเภอ เมือง จังหวัดสิงห์บุรี.....	90
บทที่ 5	
การพัฒนาการจัดเก็บเอกสารของกองช่างเทศบาลเมืองสิงห์บุรี อำเภอ เมืองจังหวัดสิงห์บุรี.....	100
คำถามการวิจัย.....	100
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	100
วิธีดำเนินการวิจัยและพัฒนา.....	100
การพัฒนาการจัดเก็บเอกสารของกองช่างเทศบาลเมืองสิงห์บุรี อำเภอเมืองจังหวัดสิงห์บุรี.....	103
ผลการพัฒนาการจัดเก็บเอกสารของกองช่างเทศบาลเมืองสิงห์บุรี อำเภอเมืองจังหวัดสิงห์บุรี.....	106
การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในการพัฒนาการจัดเก็บเอกสารของ กองช่างเทศบาลเมืองสิงห์บุรี อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี.....	110
บทที่ 6	
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	113
สรุปการวิจัย.....	113
อภิปรายผลการวิจัย.....	117
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	120

สารบัญตาราง

		หน้า
ตาราง 1	ความแตกต่างระหว่างกลุ่มที่สมาชิกมีส่วนร่วมกับการกลุ่มทั่วไป.....	44
ตาราง 2	ข้อมูลทั่วไปของพนักงานเทศบาลเมืองสิงห์บุรี.....	60
ตาราง 3	ข้อมูลทั่วไปของพนักงานเทศบาลกองอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการจัดเก็บเอกสารของกองช่างเทศบาลเมืองสิงห์บุรี.....	61
ตาราง 4	ร้อยละค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันด้านการดำเนินการจัดเก็บเอกสาร จากการสอบถามพนักงานกองช่างเทศบาลเมืองสิงห์บุรี.....	64
ตาราง 5	ร้อยละค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันด้านการจัดเก็บเอกสารระหว่างปฏิบัติ จากการสอบถามพนักงานกองช่างเทศบาลเมืองสิงห์บุรี.....	67
ตาราง 6	ร้อยละค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันด้านการจัดเก็บเอกสารเมื่อปฏิบัติเสร็จแล้ว.....	70
ตาราง 7	ร้อยละค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันด้านการจัดเก็บเอกสารไว้ใช้ในการตรวจสอบ จากการสอบถามพนักงานกองช่างเทศบาลเมืองสิงห์บุรี.....	73
ตาราง 8	ร้อยละของสภาพปัจจุบันด้านการจัดเก็บเอกสารของกองช่างเทศบาลเมืองสิงห์บุรีจากการสอบถามพนักงานเทศบาลกองอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง.....	75
ตาราง 9	ร้อยละค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการพัฒนาด้านบุคลากรจากการสอบถามพนักงานกองช่างเทศบาลเมืองสิงห์บุรี.....	77
ตาราง 10	ร้อยละค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการพัฒนาด้านสถานที่จัดเก็บเอกสารจากการสอบถามพนักงานกองช่างเทศบาลเมืองสิงห์บุรี.....	78
ตาราง 11	ร้อยละค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการพัฒนาด้านวัสดุอุปกรณ์ จากการสอบถามพนักงานกองช่างเทศบาลเมืองสิงห์บุรี.....	80
ตาราง 12	ร้อยละค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการพัฒนาด้านวิธีการจัดเก็บเอกสาร จากการสอบถามพนักงานกองช่างเทศบาลเมืองสิงห์บุรี.....	81

ตาราง 13	สรุปสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการพัฒนาการจัดเก็บ เอกสาร ด้านการดำเนินการจัดเก็บเอกสารของกองช่างเทศบาลเมือง สิงห์บุรี.....	83
ตาราง 14	สรุปสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการพัฒนาการจัดเก็บ เอกสาร ของกองช่างเทศบาลเมืองสิงห์บุรีด้านการจัดเก็บเอกสารระหว่าง ปฏิบัติ.....	84
ตาราง 15	สรุปสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการพัฒนาการจัดเก็บ เอกสาร ของกองช่างเทศบาลเมืองสิงห์บุรีด้านการจัดเก็บเอกสารเมื่อ ปฏิบัติเสร็จแล้ว.....	85
ตาราง 16	สรุปสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการพัฒนาการจัดเก็บ เอกสารของกองช่างเทศบาลเมืองสิงห์บุรีด้านการจัดเก็บเอกสารไว้ใช้ใน การตรวจสอบ.....	86
ตาราง 17	แนวทางและวิธีการพัฒนา และดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาการ จัดเก็บเอกสารของกองช่างเทศบาลเมืองสิงห์บุรี อำเภอเมือง จังหวัด สิงห์บุรี ด้านการดำเนินการจัดเก็บเอกสาร.....	91
ตาราง 18	แนวทางและวิธีการพัฒนา และดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาการ จัดเก็บเอกสารของกองช่างเทศบาลเมืองสิงห์บุรี อำเภอเมือง จังหวัด สิงห์บุรี ด้านการจัดเก็บเอกสารระหว่างปฏิบัติ.....	94
ตาราง 19	แนวทางและวิธีการพัฒนา และดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาการ จัดเก็บเอกสารของกองช่างเทศบาลเมืองสิงห์บุรี อำเภอเมือง จังหวัด สิงห์บุรี ด้านการจัดเก็บเอกสารเมื่อปฏิบัติเสร็จแล้ว.....	96
ตาราง 20	แนวทางและวิธีการพัฒนา และดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาการ จัดเก็บเอกสารของกองช่างเทศบาลเมืองสิงห์บุรี อำเภอเมือง จังหวัด สิงห์บุรี ด้านการจัดเก็บเอกสารไว้ใช้ในการตรวจสอบ.....	98
ตาราง 21	การเปรียบเทียบคะแนนทดสอบความรู้ความเข้าใจด้านการดำเนินการ จัดเก็บเอกสารก่อนการสอนงานและหลังการสอนงาน.....	106
ตาราง 22	การเปรียบเทียบคะแนนทดสอบความรู้ความเข้าใจในการจัดเก็บเอกสาร ระหว่างปฏิบัติก่อนการสอนงานและหลังการสอนงาน.....	107
ตาราง 23	การเปรียบเทียบคะแนนทดสอบความรู้ความเข้าใจในการจัดเก็บเอกสาร เมื่อปฏิบัติเสร็จแล้วก่อนการสอนงานและหลังการสอนงาน.....	108
ตาราง 24	การเปรียบเทียบคะแนนทดสอบความรู้ความเข้าใจในการจัดเก็บเอกสาร ไว้ใช้ในการตรวจสอบก่อนการสอนงานและหลังการสอนงาน.....	109

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 ขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา.....	6
ภาพ 2 แผนภูมิการบริหารงานของเทศบาลเมืองสิงห์บุรี.....	10
ภาพ 3 แผนภูมิการบริหารงานของกองช่างเทศบาลเมืองสิงห์บุรี.....	12
ภาพ 4 วงจรการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม.....	42
ภาพ 5 เปรียบเทียบโลกทัศน์ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวิจัย.....	49

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี